

Dia internacional dels
drets humans

10 de desembre

DIA DELS DRETS [I DEURES] HUMANS

Avui, 10 de desembre, es compleixen exactament setanta anys de l'adopció, per Nacions Unides, de la Declaració Universal de Drets Humans. Un document que constitueix un dels majors avanços en el reconeixement de la dignitat de l'ésser humà.

La Declaració es va proclamar a París en temps molt difícils per a la convivència. Era l'any 1948 i tot just havien transcorregut tres des del final d'una terrible guerra, que es va estendre a tot arreu i que va deixar milions de morts a més d'infinat de ferits, refugiats i desplaçats. Una autèntica catàstrofe, la repetició de la qual va tractar precisament d'impedir aquella Declaració que es va adoptar sense vots en contra i amb només un grapat d'abstencions, un senyal clar d'un canvi de rumb i d'un desig de pau entre les nacions.

Es tracta d'un text de tan sols 30 articles, el contingut dels quals, tot i que breu, resulta molt precís. Són els primers 28 els que van enumerar i detallant els diferents drets de la persona, mentre que els dos últims preceptes ens recorden i exigeixen que, per respectar aquests drets, és imprescindible assumir uns deures inexcusables.

És aquesta una qüestió que, al meu entendre, demana certa reflexió. Tot i que resulta una obvietat, oblidem amb freqüència que qualsevol dret es correspon amb una obligació: la de respectar-lo i defensar-lo. De vegades el dret queda en una mera formulació i, com a molt, hi ha entre nosaltres la presumpció que són les altes autoritats, les institucions oficials, les que s'han de cuidar que el beneficiari del dret gaudeixi del seu exercici. A escala individual som força exigents per tal que es respectin els nostres drets, però no sempre apliquem idèntica exigència envers la nostra – necessària- obligació primera de respectar els drets dels altres.

Aquest respecte ha de provenir de tots. Per descomptat que dels governants, de les instàncies oficials i dels col·lectius, però també i sobretot de cadascun de nosaltres a títol estrictament personal. La Declaració mateixa, en el seu Preàmbul i en els seus dos últims articles (29 i 30) als quals he fet referència abans, deixa absolutament clara aquesta obligació que ens pertoca a cadascun de nosaltres individualment. No veig necessari transcriure ara i aquí aquests dos preceptes, però sí que recomano la seva atenta lectura com a recordatori i confirmació que en la Declaració de Nacions Unides tenen idèntica importància tant els drets proclamats com els deures que amb ells es corresponen.

Sí que voldria, però, transcriure la següent frase d'Eleanor Roosevelt, presidenta del Comitè de Redacció de la Declaració Universal de Drets Humans:

“En definitiva, on comencen els drets humans universals? En petits llocs, prop de casa; en llocs tan propers i tan petits que no apareixen en cap mapa. [...] Si aquests drets no signifiquen gens en aquests llocs, tampoc signifiquen gens en cap altra part. Sense una acció ciutadana coordinada per defensar-los en el nostre entorn, la nostra voluntat de progrés en la resta del món serà en va”.

La frase, molt afortunada al meu parer, és un missatge perquè tots siguem conscients dels nostres drets, però també dels deures que aquests mateixos drets comporten. És una afirmació, la de Roosevelt, que té especial aplicació a tots els que estem al capdavant d'una Sindicatura o Defensoria local, un espai sens dubte pròxim i petit però des del qual tant podem contribuir al progrés a tot el món.

Celebrem llavors avui el Dia dels Drets Humans, però fem-ho amb tot el convenciment que la garantia per al seu ple exercici està en la responsabilitat de la nostra assumpció, sense condicions, del deure del seu respecte i de la seva defensa. D'aquesta manera i amb la suma dels nostres esforços individuals, segur que podrem assolir l'objectiu global desitjat i necessari: la plena dignitat de tots els éssers humans.

Josep Rius Graners
Síndic de Greuges de Sant Feliu de Guíxols